T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/512
KARAR NO : 2026/3
KARAR TR : 12/01/2026

ÖZET: Davacı tarafından, murisi annesinin nüfusa kaydının yapılması, aile kütüğüne önce doğum sonra ölüm olayının işlenmesi istemiyle açılan davanın nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın 4721 ve 5490 sayılı Kanunlar uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R. Ö.
Vekili : Av. S. D.
Davalılar : 1-Hasımsız (Adli Yargıda)
2-Ovacık Kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğü (İdari Yargıda)

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin murisi F. Ö. ile Elazığ ili, Merkez ilçesi, Sürsürü Mahallesi, 5776 ada, 3 parsel numaralı taşınmazda bulunan 4 numaralı bağımsız bölümün 1/2 oranında hissedarı olan F. Ö. 'in aynı kişi olduğunun tespiti, Elazığ 2. Sulh Hukuk Mahkemesinin E.2021/1913 sayılı dosyasındaki muris ve F. Ö. 'in 1938 yılında doğduğu ve 1959-1960 yılında öldüğünün tespiti istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır .

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Elazığ 3. Sulh Hukuk Mahkemesi 28/04/2025 tarih ve E.2025/508 K.2025/629 sayılı kararı ile; dava konusu uyuşmazlığın çekişmesiz yargı işi olmayıp, düzeltme talebi mülkiyet değişikliğine sebebiyet verebileceğinden ve ölüm ve doğum tarihlerinin tespiti hususunda HMK'nun 2. maddesi gereğince görevli mahkemenin Asliye Hukuk Mahkemesi olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden usulden reddi ile, görevli ve yetkili mahkemenin Elazığ Nöbetçi Asliye Hukuk Mahkemesi olduğuna karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

3. **Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesi 04/06/2025 tarih ve E.2025/226, K.2025/256 sayılı kararı** ile, davacının annesinin nüfusa hiç kayıtlı olmadığı, saklı nüfustan sayıldığı, Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 35/1. maddesinde; Saklı nüfus olduklarını iddia edenlerin aile kütüklerine tescil için müracaat makamının illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar olduğu hükme bağlandığından, doğum ve ölüm olaylarının nüfus kütüğüne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olduğu gerekçesiyle, *"Davanın HMK 114/1-c yollamasıyla HMK 115/1 ve 2 maddeleri gereğince usulden reddine"* karar vermiş; karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dava davacının muris F. Ö. ile Elazığ İli Merkez İlçesi, Sürsürü Mahallesi 5776 Ada, 3 Parsel numaralı taşınmazda bulunan 4 numaralı bağımsız bölümün 1/2 oranında hissedarı olan F. Ö. 'in aynı kişi olduğunun tespitine, Elazığ 2. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2021/1913 Esas sayılı dosyasındaki muris ve Elazığ İli Merkez İlçesi, Sürsürü Mahallesi 5776 Ada, 3 Parsel numaralı taşınmazda bulunan 4 numaralı bağımsız bölümün 1/2 oranında hissedarı olan F. Ö.*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin

'in 1938 yılında doğduğunun ve 1959-1960 yılında öldüğünün tespiti talebine ilişkindir.

Davanın niteliğine göre görevli mahkeme Asliye Hukuk Mahkemesidir. Dosyada taraf teşkili tamamlanmıştır.

DELİLLER:

Mahkememizce davaya konu tüm bilgi ve belgeler celp edilerek incelenmiştir.

DELİLLERİN TARTIŞILIP DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE;

Dava davacının muris F. Ö. ile Elazığ Ili Merkez Ilçesi, Sürsürü Mahallesi 5776 Ada, 3 Parsel numaralı taşınmazda bulunan 4 numaralı bağımsız bölümün 1/2 oranında hissedarı olan F. Ö. 'in aynı kişi olduğunun tespitine, Elazığ 2. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2021/1913 Esas sayılı dosyasındaki muris ve Elazığ İli Merkez İlçesi, Sürsürü Mahallesi 5776 Ada, 3 Parsel numaralı taşınmazda bulunan 4 numaralı bağımsız bölümün 1/2 oranında hissedarı olan F. Ö. 'in 1938 yılında doğduğunun ve 1959-1960 yılında öldüğünün tespiti talebine ilişkindir.

Doğum ve ölüm olaylarının nüfus kütüğüne işlenmesi, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 15, 31 ve 33. maddelerine göre nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olup, nüfusa kayıt edilmeden kendisinden önce doğup ölen kardeşine ait nüfus kaydını kullanan kişinin nüfusa tescili dolayısıyla saklı nüfustan sicile yazılması da idari işlem niteliğindedir. Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 4/z-ff. maddesine göre 18 yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüğüne geçirilmemiş olan kişiler saklı nüfustan sayılır.

Tüm dosya kapsamı dikkate alındığında; davacının annesinin nüfusa hiç kayıtlı olmadığı, saklı nüfustan sayıldığı, Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 35/1. maddesinde; Saklı nüfus olduklarını iddia edenlerin aile kütüklerine tescil için müracaat makamının illerde valilikler, ilçelerde kaymakamlıklar olduğu hükme bağlandığından doğum ve ölüm olaylarının nüfus kütüğüne geçirilmesinin nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olduğu anlaşılmakla davanın reddine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılarak aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

-Davanın HMK 114/1-c yollamasıyla HMK 115/1 ve 2 maddeleri gereğince USULDEN REDDİNE..."

4. Davacı vekili bu kez, müvekkilinin annesi F. Ö. 'in nüfusa kaydının yapılması, aile kütüğüne önce doğum sonra ölüm olayının işlenmesi ve ardından TC. kimlik numarası verilmesi talebiyle yapılan 11/03/2025 tarihli başvurunun, "*Aile kütüğünde kaydı bulunmayan F. Ö. 'in ve ölümüne ilişkin resmi/özel sağlık kurumları veya kamu kurum ve kuruluşlarının kayıtlarına dayanılarak düzenlenmiş ölüm bildirimi formu gönderilmediğinden dolayı kişinin tescil ve ölümüne ilişkin herhangi bir işlem yapılmamıştır.*" gerekçesiyle reddine dair Ovacık Kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğü'nün 24/03/2025 tarih ve 5944 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Erzincan İdare Mahkemesi 08/08/2025 tarih ve E.2025/1051 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde 5490 Sayılı Kanun'un 36. maddesi uyarınca, adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Dava dosyasının incelenmesinden; davacı tarafından, annesi F. Ö. 'in nüfusa kaydının yapılması, aile kütüğüne önce doğum sonra ölüm olayının işlenmesi ve ardından TC. kimlik numarası verilmesi talebiyle yapılan 11.03.2025 tarihli başvurunun, "Aile kütüğünde kaydı bulunmayan F. Ö. 'in ve ölümüne ilişkin resmi/özel sağlık kurumları veya kamu kurum ve kuruluşlarının kayıtlarına dayanılarak düzenlenmiş ölüm bildirimi formu gönderilmediğinden dolayı kişinin tescil ve ölümüne ilişkin herhangi bir işlem yapılmamıştır." gerekçesiyle reddine

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin

dair Ovacık Kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğü'nün 24.03.2025 tarih ve 5944 sayılı işleminin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacı tarafından annesi F. Ö. 'in nüfusa kaydının yapılması, aile kütüğüne önce doğum sonra ölüm olayının işlenmesi ve ardından TC. kimlik numarası verilmesi istemiyle başvuruda bulunması üzerine tesis edilen işlemin iptali istemiyle huzurdaki davanın açıldığı, yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmakta olduğu, Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların ise nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu, davacının ileri sürdüğü talebe göre; davanın maddi hata kapsamında bulunmadığı, soybağını ilgilendiren nitelik taşıdığı ve tarafların nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin (Asliye Hukuk Mahkemesi) görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, üst soyunun tespiti ile nüfus kaydındaki soybağının düzeltilmesi istemiyle açılan benzer bir uyuşmazlıkta, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 08.04.2025 tarih ve E:2025/113, K:2025/261 sayılı kararı ile; "Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların ise nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacının ileri sürdüğü talebe göre; davanın maddi hata kapsamında bulunmadığı, soybağını ilgilendiren nitelik taşıdığı ve tarafların nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın Türk Medeni Kanunu ve Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır." gerekçeleriyle ilgili Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılmasına ve davanın çözümünde adli yargının görevli olduğuna karar verildiği görülmüştür..."

6. Erzincan İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli ve idari yargı dava dosyalarının asılları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

7. Uyuşmazlık Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 16. maddesi uyarınca, Danıştay Başsavcılığı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının somut uyuşmazlığa ilişkin yazılı düşünceleri istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

8. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, idari dava türleri; "idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları ve tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar" olarak tanımlanmış, aynı Kanunun 15/1 -a maddesinde, idari yargının görev alanına girmeyip adli yargının görev alanına giren davaların reddedileceği hükme bağlanmıytır.

4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun; "Genel olarak soybağının kurulması" başlıklı 282. maddesi: "Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur." hükmüne "Yetki" başlıklı 283. maddesi: "Soybağına ilişkin davalar taraflardan birinin dava veya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır." "Yargılama Usulü" başlıklı 284. maddesi: "Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin.

uygulanır: 1. Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. 2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler." hükmüne yer verilmiştir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun; "Tescil mecburiyeti" başlıklı 11/1. maddesinde: "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilciliğe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidirler." hükmü, "Bildirim yükümlülüğü ve süresi" başlıklı 15. maddesinde: "Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir. ...Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimi nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Her sözlü beyanda mülki idare amirinin emri ile aile hekimlerince beyanların doğruluğunun araştırılması zorunludur. Doğum bildirimi; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması hâlinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır" hükmü, "Kayıt düzeltilmesi" başlıklı 35. maddesinde: "Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir." hükmü, "Nüfus davaları" başlıklı 36. maddesinde: 1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usullere uyulur: a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır, b) (Değişik: 19/10/2017-7039/9 md.) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir. "Tescil görevi ve süre" başlıklı 54. maddesinde: "Nüfus olaylarını tescil etmekle görevli memurlar, nüfus müdürlüğünde düzenlenen ve aile kütüklerine tescil edilmesi gereken dayanak belgelerini işlem anında, diğer makamlarca düzenlenen dayanak belgelerini ise nüfus müdürlüğüne intikal ettiği tarihten itibaren yedi gün içinde aile kütüklerine tescil etmekle ve bir örneğini Genel Müdürlüğe göndermekle yükümlüdürler." hükmü yer almaktadır.

HUKUKÎ DEĞERLENDİRME:

Uyuşmazlıkta, davacı tarafından, annesi F. Ö. 'in nüfusa kaydının yapılması, aile kütüğüne önce doğum sonra ölüm olayının işlenmesi ve ardından TC. kimlik numarası verilmesi istemiyle başvuruda bulunması üzerine tesis edilen davalı idare işleminin, niteliği dikkate alındığında maddi hata kapsamında yapılan başvurunun reddi mahiyeti bulunmadığı gibi soybağını ilgilendiren nitelik taşıdığı ve tarafların nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği bu haliyle uyuşmazlığın Medeni Kanun hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Nitekim benzer bir uyuşmazlıkta Uyuşmazlık Mahkemesi tarafından verilen 08/04/2025 tarihli ve E:2025/113. K:2025/261 sayılı karar da bu yöndedir..."

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

9. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"Bilindiği gibi, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun; "Genel olarak soybağının kurulması" başlıklı 282. maddesinde; "Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur." hükmüne, "Yetki" başlıklı 283. maddesinde; "Soybağına ilişkin davalar taraflardan birinin dava veya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır." hükmüne, "Yargılama Usulü" başlıklı 284.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin

maddesinde; "Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır: 1. Hâkim maddi olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder. 2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 11. maddesinin birinci fıkrasında; "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilciliğe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidirler." hükmü, 15. maddesinde; "Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir. /... / ... / Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimi nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Her sözlü beyanda mülki idare amirinin emri ile aile hekimlerince beyanların doğruluğunun araştırılması zorunludur. / Doğum bildirimi; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması hâlinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. ... / ...." hükmü, 35. maddesinin birinci fıkrasında; "Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir." hükmü, 36. maddesinde; "... / a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır. / b) Haklı sebeplerin bulunması hâlinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği hâlinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir." hükmü yer almıştır.

Konuya ilişkin mevzuat hükümleri ve somut olay birlikte irdelendiğinde; nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların ise nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacının ileri sürdüğü talebe göre; ilgilinin saklı nüfustan sicile kaydedilmesinin de nüfus idaresine verilen idari görevlerin bir parçası olduğunda da bir tartışma bulunmamakla birlikte, davanın maddi hata kapsamında bulunmadığı, soybağını ilgilendiren nitelik taşıdığı ve tarafların nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın 4721 ve 5490 sayılı Kanun hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 25.03.2019 tarihli ve 2019/66 E., 2019/912 K. ve 08.04.2025 tarihli ve 2025/113 E., 2025/261 K. sayılı kararında da benzer hususlar vurgulanmıştır..."

IV. İLGİLİ HUKUK

10. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun *"Genel olarak soybağının kurulması"* başlıklı 282. maddesi şöyledir:

"Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur.
Çocuk ile baba arasında soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulur.
Soybağı ayrıca evlât edinme yoluyla da kurulur."

11. 4721 sayılı Kanun'un; "Yetki" başlıklı 283. Maddesi şöyledir:

UYAP Bilişim Sisteminde bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin

"Soybağına ilişkin davalar taraflardan birinin dava veya doğum sırasındaki yerleşim yeri mahkemesinde açılır."

12. 4721 sayılı Kanun'un *"Yargılama Usulü"* başlıklı 284. maddesi şöyledir:

"Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır:

1. Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder.

2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler. Davalı, hâkimin öngördüğü araştırma ve incelemeye rıza göstermezse, hâkim, durum ve koşullara göre bundan beklenen sonucu, onun aleyhine doğmuş sayabilir."

13. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin (y) bendi şöyledir:

"(y) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı, ... ifade eder."

14. 5490 sayılı Kanun'un *"Tescil mecburiyeti"* başlıklı 11. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilciliğe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidirler.

..."

15. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

..."

16. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasının ilgili (a) ve (c) bentleri şöyledir:

"Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

...

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

..."

17. 5490 sayılı Kanun'un *"Maddî hatalar"* başlıklı 38. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin

bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır."

18. Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliği'nin *"Aile Kütüklerinin Tutulmasına İlişkin Esaslar"* ana başlıklı, *"Aile esası"* başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"(1) Aynı aileye mensup kişiler bir aile kütük sıra numarası altında kaydedilirler.

(2) Ailenin çocukları, erkeklerin eş ve çocukları ile kadınların evlilik dışı dünyaya gelmiş çocukları, aynı aile sıra numarası altında yazılırlar.

(3) Aile bireylerinden birinin sonradan soyadını değiştirmesi bu haneden çıkarılmasını gerektirmez."

19. Aynı Yönetmeliğinin *"Kayıt Düzeltme Davalarında Yetki ve Temsil"* ana başlıklı, *"Dava açma yetkisi"* başlıklı 30. maddesi şöyledir:

"(1) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî kurumun göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır.

(2) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin nüfus kaydında düzeltme yapılması hâkimden istenebilir.

(3) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(4) Babalık veya babalığın tespiti davası adı altında açılan davalar sonucunda alınan kararlar, hukuki niteliği itibari ile değerlendirilmesinin ardından aile kütüklerine tescil edilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

20. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 12/01/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece adli yargı dosyasının ekinde idari yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, davacının annesi F. Ö. 'in nüfusa kaydının yapılması, aile kütüğüne önce doğum sonra ölüm olayının işlenmesi istemi yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

21. Raportör-Hakim Şerife ÖZDOĞAN IŞIK'ın davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

22. Dava, davacının annesine ilişkin nüfusa tescil, doğum ve ölüm kayıtlarının işlenmesi suretiyle nüfus kayıtlarının tashihi istemine ilişkindir .

23. Dava dosyalarının incelenmesinden, davacının murisi F. Ö. ile Elazığ ili, Merkez ilçesi, Sürsürü Mahallesi, 5776 ada, 3 parsel numaralı taşınmazda bulunan 4 numaralı bağımsız bölümün 1/2 oranında hissedarı olan F. Ö. 'in aynı kişi olduğunun tespiti, Elazığ 2.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin

Sulh Hukuk Mahkemesinin 2021/1913 Esas sayılı dosyasındaki muris ve Elazığ ili, Merkez ilçesi, Sürsürü Mahallesi, 5776 ada, 3 parsel numaralı taşınmazda bulunan 4 numaralı bağımsız bölümün 1/2 oranında hissedarı olan F. Ö. 'in 1938 yılında doğduğunun ve 1959-1960 yılında öldüğünün tespiti istemiyle ilk olarak adli yargı yerinde dava açıldığı, adli yargı yerince, *"davanın usulden reddine"* karar verildiği; bunun üzerine davacının annesi F. Ö. 'in nüfusa kaydının yapılması, aile kütüğüne önce doğum sonra ölüm olayının işlenmesi ve ardından TC. kimlik numarası verilmesi talebiyle yapılan başvurunun reddine dair Ovacık Kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğünün 24/03/2025 tarih ve 5944 sayılı işleminin iptali istemiyle idari yargı yerinde açılan davada ise, İdare Mahkemesince 2577 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine doğrudan başvuru yapıldığı anlaşılmıştır.

24. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların ise nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacının isteminin maddi hata kapsamında bulunmadığı, nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın Türk Medeni Kanunu ve Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 35 ve devamı hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Erzincan İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 04/06/2025 tarih ve E.2025/226, K.2025/256 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Erzincan İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Elazığ 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 04/06/2025 tarih ve E.2025/226, K.2025/256 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

12/01/2026 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden L57kmKV - 0UpmGa6 - 3fZOhxs - 6zh/GA= ile erişebilirsin